

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3118/2024. (III. 22.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 617. §-ának első mondata „legalább négy órán át” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Nagyatádi Járásbíróság (a továbbiakban: indítványozó), az előtte folyamatban lévő peres eljárást a 3.P.20.312/2023/4. számú végzésével felfüggesztette és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 617. §-ának első mondata „legalább négy órán át” szövegrésze alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és a támadott rendelkezést – a folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának tilalmát elrendelve – semmisítse meg.
- [2] Az indítványozó az eredeti indítványa rendelkező részének 2. és 3. pontjában állította a Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontja, valamint az Abtv. 25. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességét is az Alaptörvény 24. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, valamint a 28. cikkre hivatkozva, azonban főttkári felhívásra – a 3.P.20.312/2023/7. számú végzésével – kiegészített indítványában ezen utóbbi kérelmeit már nem tartotta fenn.
- [3] 1.1. Az indítvány alapjául szolgáló ügyben a jogosult (a per jogi személy felperese) fizetési meghagyásos eljárásban közüzemi díjtartozás megfizetésére kérte kötelezni a természetes személy kötelezettet (a per alperesét). Kötelezeti ellentmondás alapján az ügy perré alakult, a perré alakulást megállapító határozat a közjegyzőnek az indítványozóhoz intézett átirata szerint a jogosult részére 2023. szeptember 13-án került szabályszerűen kézbesítésre. A közjegyző a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az ellentmondásról értesítő végzésében tájékoztatta a jogosultat arról, hogyha a törvény alapján elektronikus úton kapcsolattartásra köteles – vagy a Pp. rendelkezése szerint az elektronikus kapcsolattartást választotta –, a keresetet tartalmazó iratot, egyéb beadványát illetve ezek mellékleteit kizárólag elektronikusan nyújthatja be a bírósághoz.
- [4] Az indítvány szerint a perbeli esetben a keresetet tartalmazó irat előterjesztésére és az eljárási illeték megfizetésére nyitva álló 15 napos eljárási határidő 2023. szeptember 14-én 00 órakor kezdődött, és 2023. szeptember 28-án 24 órakor járt le. Az indítványban foglaltak szerint a fenti időtartam alatt az „Üzemzavarnaptár” szerint 2023. szeptember 14-én és 2023. szeptember 18-án volt üzemzavar, azonban az egyik napon sem eredményezett napi 4 órát elérő üzemkiesést, az ügy folyamatban van az indítványozó előtt.
- [5] Az indítványozó járásbíróság érvelése szerint a jelen ügyben az iratok benyújtása körében alkalmazta a Pp. 617. §-ának rendelkezéseit, amikor a peres felek nyilatkozatának hatályossága tekintetében kellett pervezetési döntést hoznia és ekkor észlelte, hogy a felek jogaira, perbeli joggyakorlására, jogorvoslati jogára a támadott rendelkezés közvetlen kihatással van. Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy a Pp. 617. §-a nemcsak akkor alkalmazandó, ha a 4 órát eléri vagy meghaladja az üzemkiesés, hanem akkor is, ha azt nem éri el, mert önmagában az üzemkiesés vizsgálata már a jogszabály alkalmazását jelenti.
- [6] Az indítványozó egy másik, előtte korábban folyamatban volt ügyet is ismertetett, amelyben az elsőfokú eljárás már befejeződött (így ebben az ügyben állítása szerint nem volt lehetősége a per felfüggesztésére és az Alkotmánybírósághoz fordulásra), az ítélet azonban nem jogerős, az indítvány szerint ellene fellebbezéssel és igazolási kérelemmel élt a felperes, melyben előadta, hogy a fellebbezésre nyitva álló határidő utolsó napján nem tudta fellebbezését elektronikusan elküldeni, mert 20 óra 21 perctől a következő napon 2 óra 27 percig üzemszünet állt fenn a Kormányzati Ügyfélvonal Igazgatóság által kiállított igazolás szerint. Ezzel szemben az „Üzemzavarnaptár” szerint sem 2023. július 7-én, sem 2023. július 8-án egyáltalán nem került naplózásra üzemkiesési esemény. Az igazolási kérelemnek ezen ügyben a törvényszék ugyan helyt adott, az indítványozó szerint

azonban kérdéses, hogy a jogalkotó rábízhatja-e ilyen esetben a jogalkalmazó szubjektív értékrendjére az igazolási kérelem elbírálását akkor is, ha egyrészt a fél a fellebbezését előterjeszthette volna korábban is, másrészt a jogszabály szerinti 4 órás üzemkiesés ténylegesen nem valósult meg.

- [7] 1.2. Az indítványozó érvelése során – idézve az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XV. cikkének (1) bekezdését, XXIV. cikkének (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikkének (7) bekezdését – kifejtette, hogy ha az elektronikus kapcsolattartás hibája a bírósági oldalon fennálló keretrendszerben jelentkezik, úgy annak következményeit, hátrányait a peres fél nem viselheti, úgyszintén nem viselheti az egyenlőtlenség terhét perbeli esetben a felperes, hiszen az alperes személyesen jár el, és így elektronikus kapcsolattartásra nem kötelezett félként a Pp. 617. §-ában lévő korlátozás hiánya miatt „jogorvoslati előnyt” élvez.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint a Pp. határidő számítására vonatkozó szabályainak az Alaptörvénnyel összhangban kell állnia, márpedig a 15 napos iratelőterjesztési/fellebbezési határidő helyes értelmezése szerint, az legalább 15 nap, amelynél hosszabb igen, de rövidebb nem lehet. Ha a határidő utolsó napján naplózásra okot adó üzemkiesés történik 4 órát el nem érő időtartamban, az csökkenti a teljes 15 napos határidőt, márpedig „jelenleg ez a törvényi állapot és gyakorlati eshetőség fennáll jelen indítvány alapját képező folyamatban lévő eljárásban is”.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint sérti a támadott rendelkezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését a következők szerint. Az indítványozói álláspont szerint önmagában is alaptörvény-elleneséget eredményez, hogy a bíróság oldalán működő, kötelezően igénybe veendő műszaki rendszer üzemeltetési hibája bármilyen mértékben is a peres felek mulasztását eredményezze. Kifejtette az indítványozó, hogy amennyiben ez az álláspont nem nyerne elfogadást, úgy a támadott rendelkezés aránytalan korlátozást tartalmaz és önkényes is, mert nincs semmilyen indok arra, hogy miért kellene elérni az üzemszünetnek a 4 órás időtartamot ahhoz, hogy az a peres fél oldalán méltányolható körülményként jelentkezzen. Ugyanígy önkényesnek és aránytalan-nak tartja az indítványozó annak (jogalkotói) feltételezését, hogy az eljárásban nyitva álló határidő minden napján ugyanazon hatással bír az üzemzavar a joggyakorlásra, mert véleménye szerint a határidő utolsó napján bármilyen üzemzavar önmagában korlátozza a jogorvoslati jogot, míg a határidő első napján, vagy közben, az üzemszünet kihatása lényegesen alacsonyabb. Az Alaptörvénnyel összhangban álló megoldás az indítványozó szerint az lenne, ha a határidő lejáratí napján a norma nem tolerálná az üzemzavart, és akkor nem fordulhatna elő, hogy az utolsó napon bekövetkező 3,5 órás üzemszünet akadályozza a perorvoslati alapjogot.
- [10] 2. Az igazságügyi miniszter 2024. február 2-án jelen ügyben *amicus curiae* beadvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Abtv. 25. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását. Az Abtv. felhívott rendelkezése alapján az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy bírói kezdeményezés alapján folytatott egyedi normakontroll eljárásban csak az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kerülhet sor {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [12] A Pp. 617. §-ában foglaltak szerint „[a] törvényi, illetve a bíróság által napokban és munkanapokban megállapított határidőbe nem számít bele az a nap – hónapokban és években megállapított határidő esetén az a lejáratí nap –, amely során legalább négy órán át jogszabályban meghatározottak szerinti üzemzavar vagy üzemszünet állt fenn. Ha az órákban megállapított határidő jogszabályban meghatározott üzemzavar vagy üzemszünet fennállása alatt járna le, a határidő a következő munkanapon, a hivatali idő kezdetét követő első óra leteltével jár le.”
- [13] A fentiekkel összefüggésben azonban a Pp. 612. §-a a következőképpen rendelkezik: „[h]a a perben a kapcsolattartás elektronikus úton történik, a határidő elmulasztásának következményeit – a napokban, munkanapokban, hónapokban vagy években megállapított határidő esetén – nem lehet alkalmazni, ha a bírósághoz intézett beadványt legkésőbb a határidő utolsó napján elektronikus úton az informatikai követelményeknek megfelelően előterjesztették”.
- [14] Az indítványozó sem az indítványában, sem annak kiegészítésében nem állította azt, hogy az előtte 3.P.20.312/2023. szám alatt folyamatban lévő peres eljárásban a felperes valamely határidőt elmulasztott volna,

úgyszintén az indítványhoz mellékelt közjegyzői iratok sem tesznek tanúságot arra nézve, hogy jogosulti (vagy akár kötelezetti) oldalon bármely cselekmény késedelmesen került volna teljesítésre. Ebből következően az Alkotmánybíróság megállapítása szerint – mivel a Pp. 612. §-a a határidőben történt, az informatikai követelményeknek megfelelő előterjesztés esetén kizárja a határidő elmulasztása következményeinek az alkalmazását –, az indítványozó bíróságnak sem kellett alkalmaznia a folyamatban lévő ügyben a jogszabályban meghatározott üzemzavar időtartam-számítására vonatkozó – a Pp. 617. §-ába foglalt – rendelkezést.

- [15] 4. Az Alkotmánybíróság fentiek alapján megállapította, hogy a bírói kezdeményezés – mivel az adott eljárásban a támadott rendelkezést az indítványozó bírónak nem kell alkalmaznia –, nem felel meg az Abtv. 25. § (1) bekezdés szerinti törvényi feltételeknek, ezért azt az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. március 5.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/2296/2023.

• • •